

ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра інфектології, якості та безпеки продукції агропромислового комплексу

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. директора ННІ Ветеринарної медицини

Людмила ПАРХОМЕНКО

(підпис)

« 1 » вересня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Анатомія тварин

(назва навчальної дисципліни)

Напрямок підготовки _____

Спеціальність _____ 211 Ветеринарна медицина _____

Освітній рівень _____ магістр _____

ННІ Ветеринарної медицини _____

Старобільськ, 2020

Робоча програма « Анатомія тварин »
(назва дисципліни)

для студентів спеціальності (напрямку) 211 ветеринарна медицини
(шифр і назва спеціальності/напрямку)

«28» серпня 2019 року – 9 с.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання, підпис)

Дубін Руслан Анатолійович завідувач кафедри інфектології, якості та безпеки
продукції агропромислового комплексу, кандидат ветеринарних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри інфектології, якості та безпеки
продукції агропромислового комплексу
Протокол від «28» серпня 2020 року № 7

Завідувач кафедри

(підпис)

Дубін Р. А.
(ПП)

Схвалено науково-методичною комісією ННІ ветеринарної медицини
Протокол від «31» серпня 2020 року № 12

Голова

(підпис)

Ващик Є. В.
(ПП)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Статус навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів <u>4</u>	Галузь знань: 21 – «Ветеринарія» _____	Нормативна	
	Напрямок підготовки: _____ _____		
Індивідуальне науково-дослідне завдання- _____	Спеціальність: 211 – «Ветеринарна медицина»	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин - 120		2-й	____-й
		Семестр	
		3-й	____-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,7 самостійної роботи студента -5,33	Освітній рівень: <u>магістр</u>	Лекції	
		14 год.	____ год.
		Практичні, семінарські	
		_ год.	____ год.
		Лабораторні	
		26- год.	____ год.
		Самостійна робота	
80 год.	____ год.		
Мова навчання: українська		У тому числі:	
		Індивідуальні завдання: ____ год.	
		Форма підсумкового контролю: <u>екзамен</u>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Анатомія тварин» дати студентам теоретичні знання й практичні навички з питань: основи пізнання будови організмів домашніх тварин у видових, породних та вікових аспектах, в їх розвитку і зв'язку з довкіллям.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Анатомія тварин» є забезпечення студентів теоретичними і практичними знаннями про принципи будови, функції, походження і розвиток в онтогенезі та філогенезі органів, їх систем та апаратів тіл домашніх тварин, які необхідні для послідуєчого вивчення інших дисциплін спеціальності та роботи лікаря ветеринарної медицини.

2.3. Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування програмних компетентностей:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу;
- здатність до пошуку, оброблення інформації з різних джерел;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професії;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні, приймати обґрунтовані рішення, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків;
- прагнення до збереження довкілля;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність працювати в команді;
- здатність працювати автономно.

3. Результати навчання

- знання правил техніки безпеки при поводженні із живими тваринами та в процесі розтину їх трупів;
- знання орієнтирів для визначення місць розміщення меж ділянок та проекцій окремих органів;
- знання топографії і анатомічної будови, консистенції, кольору окремих органів, їх систем і апаратів тіл свійських тварин різних видів в зв'язку із розвитком, фізіологічним станом та умовами довкілля;
- вміти орієнтуватися в топографії окремих органів (кісток, зв'язок, судин, нервів тощо) та ділянок тіла тварин;
- вміти розтинати трупи ;
- вміти поводитися із живими тваринами та їх трупами при розтині згідно вимог техніки безпеки ;
- вміти застосовувати орієнтири скелету і шкіри тіл тварин для визначення місць розміщення меж ділянок та проекцій окремих органів;
- вміти визначати величину, будову, консистенцію, колір оболонок і внутрішніх органів клінічноздорових свійських тварин з урахуванням розвитку, віку, фізіологічного стану та умов довкілля.

4. Передумови для вивчення дисципліни

Дисципліни, які мають бути вивчені раніше: біобезпеки , біоетики та добробуту тварин.

5. Програма навчальної дисципліни

І к у р с 3 с е м е с т р

ТЕМА 1. Система ендокринних залоз. Основні закономірності будови, розвитку та взаємовідносин інтегральних систем з іншими системами організму. Морфо-функціональні особливості залоз внутрішньої секреції, їх роль в організмі. Топографо-генетична класифікація ендокринних залоз та загальні риси їх будови.

ТЕМА 2: Загальна нейрологія. Морфо-функціональна характеристика нервової системи. Загальна і частинні функції нервової системи та органи, що їх виконують. Поділ нервової системи та її анатомічний склад. Рефлекторна дуга. .

ТЕМА 3: Спинний мозок Спинний мозок: морфо-функціональна характеристика, його зв'язок з головним мозком та органами.

ТЕМА 4: Спинномозкові нерви. Утворення та гілкування спинномозкових нервів.

ТЕМА 5: Головний мозок. Розвиток та будова мозку. Поділ головного мозку на відділи. Шлуночки мозку.

ТЕМА 6: Черепно-мозкові нерви Утворення черепно-мозкових нервів (ЧМН) Характеристика ЧМН. Гілкування ЧМН. Зв'язок ЧМН з органами.

ТЕМА 7: Характеристика автономної нервової системи. Симпатична частина автономної нервової системи. Парасимпатична частина автономної нервової системи. Іннервація ділянок тулуба, кінцівок та нутрощів. Естезіологія. Морфо-функціональна характеристика аналізаторів. Анатомія птиці.

5. Програма навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2 курс 3 семестр										
ТЕМА 1. Система ендокринних залоз. Основні закономірності будови, розвитку та взаємовідносин інтегральних	14	2	-	4	10	-	-	-	-	-
ТЕМА 2: Загальна нейрологія. Морфо-функціональна характеристика нервової системи. Загальна і частинні функції нервової системи та органи, що їх виконують. Поділ нервової системи та її анатомічний склад. Рефлекторна дуга.	14	2	-	4	10	-	-	-	-	-
ТЕМА 3: Спинний мозок. Спинний мозок: морфо-функціональна характеристика, його зв'язок з головним мозком та органами.	14	2	-	4	10	-	-	-	-	-
ТЕМА 4: Спинномозкові нерви. Утворення та гілкування спинномозкових нервів.	14	2	-	4	10	-	-	-	-	-
ТЕМА 5: Головний мозок. Розвиток та будова мозку.	14	2	-	4	10	-	-	-	-	-
ТЕМА 6: Черепно-мозкові нерви. Утворення черепно-мозкових нервів (ЧМН). Характеристика ЧМН. Гілкування ЧМН. Зв'язок ЧМН з органами.	14	2	-	2	10	-	-	-	-	-
ТЕМА 7: Характеристика автономної нервової системи. Симпатична частина автономної нервової системи. Парасимпатична частина автономної нервової системи. Іннервація ділянок тулуба, кінцівок та нутрощів. Естезіологія. Морфо-функціональна характеристика аналізаторів. Анатомія птиці	22	2	-	4	20					
Усього годин	120	14	-	26	80					

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ФН	Заочна ФН

8. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ФН	Заочна ФН
ІІ курс ІІ семестр			
1	Ендокринні залози	2	
2	Загальна нейрологія	2	
3	Спинний мозок	2	
4	Спинномозковий нерв. Шийні та грудні нерви. Плечове сплетіння Поперекові нерви. Поперекове сплетіння Крижові та хвостові нерви. Крижове сплетіння	2	
5	Головний мозок Черепно-мозкові нерви Іннервація області голови Симпатична частина автономної нервової системи	2	
6	Парасимпатична автономна система. Головна частина Блукаючий нерв. Крижова частина парасимпатичної автономної системи	2	
7	Аналізатори Нюховий, смаковий, шкірний аналізатори. М'язово-суглобовий та вісцеральний аналізатори Аналізатори Зоровий, рівноважний, слуховий аналізатори	2	
8	Анатомія свійської птиці Особливості будови скелету, м'язів та органів шкірного покриву	2	
9	Анатомія свійської птиці Особливості будови органів вісцеральної та інтегральної груп.	2	
10	Іннервація нутрощів. ІНДЗ з автономної нервової системи. ІНДЗ. Іннервація органів соматичної групи систем	2	
11	Препарування нервів плечового, попереково і крижового сплетінь	2	
12	Визначити топографію нервових вузлів, симпатичних нервів і сплетінь. Препарування елементів симпатичної нервової системи. Визначити топографію гілок блукаючого нерва і зон їх іннервації	2	
13	Визначити особливості будови скелета, м'язів та органів загального покриву птиці. Визначити особливості будови вісцеральної та інтегральної груп систем органів птиці. Виготовлення учбових препаратів з нутрощів птиці.	2	
Разом		26	

9. Індивідуальні завдання

Не передначено

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань студентів здійснюється відповідно до Типового положення про організацію та проведення поточного і семестрового контролю

результатів навчання студентів Луганського національного аграрного університету.

11. Форми поточного та підсумкового контролю і засоби діагностики результатів навчання

11.1. Підсумковий контроль проводиться у вигляді заліку.

11.2. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль											Семестровий контроль	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11		
10	10	10	10	10	10	-	-	-	-	-	40	100

T1, T2 ... T11 – теми навчальної дисципліни.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

У процесі вивчення анатомії дрібних тварин проводяться лабораторні роботи, пояснення на наочному матеріалі, бесіда зі студентами. Анатомічні наочні препарати за темою заняття. Скальпель, пінцет, ножиці, щипці, зонди. Налобна лупа. Шприці різної ємності(5, 10, 20, 100 см³). Катетери різного розміру. Желатин 10%, гіпс. Мінеральні фарби

13. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни «Анатомія дрібних тварин» включає:

- 1) Навчальну програму дисципліни;
- 2) Робочу програму навчальної дисципліни;
- 3) Конспект лекцій з дисципліни

14. Рекомендовані джерела інформації

14.1. Навчальна та інша література

- Рудик С.К. Анатомія свійських тварин: Підручник / С.К. Рудик, Ю.О. Павловський, Б.В. Криштофорова та ін.; за ред. С.К. Рудика. - К.: Аграрна освіта, 2001. - 575 с.
2. Хомич В. Т. Морфологія с/г тварин / Хомич В.Т., Рудик С.К., Левчук В.С. та ін. За ред. В.Т. Хомича. - К.: Вища освіта, 2003. - 527 с.
3. Рудик С.К. Анатомія свійських тварин / С.К. Рудик, В.С. Левчук, В.В. Костюк. - К.: Вид-во НАУ, 1999. - Т. 1. - 213 с.
4. Костюк В.К. Атлас анатомії свійських тварин. Остеологія: Навчальний посібник / Костюк В.К.. - К.: Аграрна освіта, 2001. - 78 с.
5. Новак В.П. Цитологія, гістологія, ембріологія: Підручник / В.П. Новак, М.Ю. Пилипенко, Ю.П. Бичков. - К.: ВІРА-Р, 2001. - 288 с.
6. Акаевский А.М. Анатомия домашних животных / Акаевский А.М. - М.: Колос, 1984. – 543 с.

7. Костюк В.К. Анатомія сільськогосподарських тварин (курс лекцій): Навчальний посібник / Костюк В.К. - К.: Аграрна освіта, 2003. - 70 с.
8. Костюк В.К. Тестові завдання з морфології сільськогосподарських тварин (посібник з кредитно-модульної системи організації навчального процесу) / В.К. Костюк, В.С. Левчук, С.А. Ткачук та ін.; за ред. В.К. Костюка. - К.: Аграрна освіта, 2005. -106 с.
9. Рудик С.К. Анатомія свійських тварин: Практикум / За ред. С.К. Рудика. - К.: Аграрна освіта України, 2000. - 248 с.

14.2. Електронні ресурси

- Електронний ресурс // <http://animalialib.ru>,
2. Електронний ресурс <http://bibliofond.ru/>
  3. Електронний ресурс <http://biofile.rU/b>
  4. Електронний ресурс <https://ru.wikipedia.org>
  5. Електронний ресурс <http://www.coolreferat.com>.